

SCHRIJF EEN BRIEF AAN UW NAASTE(N)

CHECKLIST - PUNTEN OM OVER NA TE DENKEN

Over welke punten kunt u schrijven in een brief?

1. Wat vindt u belangrijk in het leven, wat betekent veel voor u (nu, maar ook in de toekomst).

Bv:

- Waar wordt u blij van?
- Wat vindt u heel belangrijk?
- Waar zou u graag bij willen zijn?
- Naar welke plaatsen of mensen wilt u toe als dat kan?
- Wat geeft u vertrouwen? Wie geeft u vertrouwen?
- Hoe staat u in het leven? Hoe kijkt u tegen het leven aan?

2. Wat wilt u kwijt over de familie, belangrijke vrienden of kennissen.

Bv:

- Welke personen zijn voor u heel belangrijk?
- Hoe wilt u dat deze, voor u, belangrijke mensen met u (en met elkaar) omgaan als het niet zo goed met u gaat?
- Hoe wilt u dat hulpverleners met u omgaan als het niet zo goed met u gaat?
- Als u zelf geen beslissingen meer zou kunnen nemen (bijvoorbeeld bij dementie of in geval van een coma): Wie mag er dan namens u praten over uw wensen en wat u belangrijk vindt?
(*Graag namen noemen zodat er concreet over gesproken kan worden*).

3. Waar zou u het liefst willen wonen:

- In de laatste jaren van uw leven: In welke omgeving? Welke plaats?
- Aan het einde van uw leven (laatste maanden/dagen), bv. thuis (met hulp van....?), in een verzorgings- of verpleeghuis, hospice*, ziekenhuis

4. Hoe denkt u op dit moment over diverse medische behandelingen*?

- Reanimatie
- Kunstmatige beademing, sondevoeding, nierdialyse
- Behandelingen, zoals operaties, chemokuren enzovoort
- Palliatieve zorg; gericht op comfort en pijnbestrijding

5. Hoe denkt u over beslissingen rond het levenseinde*,

zoals:

- Palliatieve sedatie
- Euthanasie
- Behandeling, gericht op
  - '(een beetje) beter worden' of
  - op een natuurlijke wijze kunnen sterven (bv. steeds minder medicijnen, minder/geen medische apparaten, stervensbegeleiding)
- Heeft u een (levens)testament*? Waar is dat te vinden? Weten de (huis)arts of uw naasten dat?
- Orgaandonatie (zie de begrippenlijst en <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/orgaandonatie-en-weefseldonatie>)

Ontwikkeld door Agora, in samenwerking met

Van Betekenis
tot het Einde

---

6. Wat vindt u belangrijk na uw overlijden

- Soort uitvaart (begrafenis, crematie), plaats, wie er mogen komen, enzovoort
- Kleding, bloemen, muziek, mensen die iets zeggen of doen, enzovoort

7. Wat wilt u verder nog aan uw naaste schrijven of later gaan bespreken?

8. Datum wanneer de brief geschreven is en uw naam/handtekening.

Bij veranderingen: nieuwe datum toevoegen met handtekening

*Zie bijlage: verklarende begrippenlijst